

Vuosi 2024 ja tulevan vuoden näkymät

Matkailu- ja ravintola-ala kärsii talouden alavireestä

2024 Ravintoloiden kannattavuus koetuksella

Ravitsemistoiminnan myynnin määrä (volyymi) laski Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuluvan vuoden tammi-syyskuussa 4,4 prosenttia. Majoitustoiminnan myynnin määrä nousi verran. Erityisesti ravintoloiden myynnin määrän kehitystä verotti kustannusten nousu.

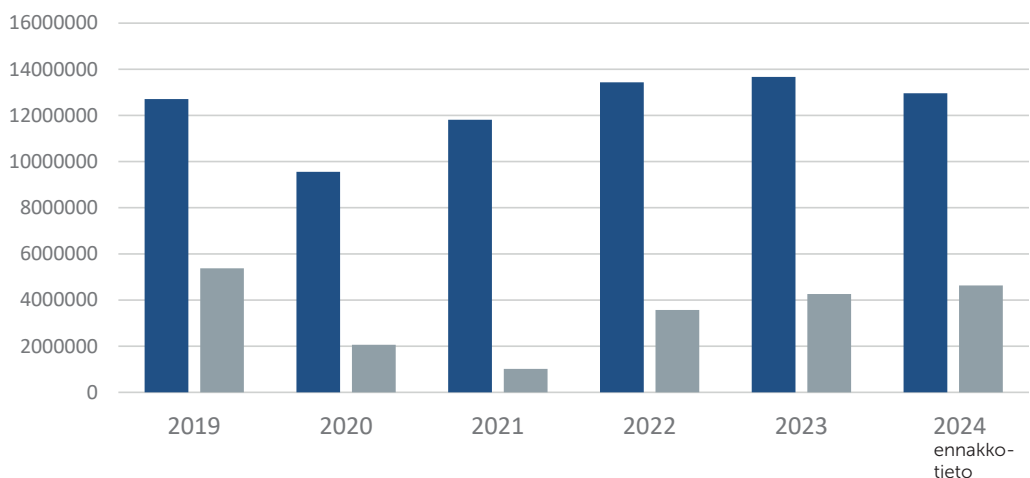
Ravintoloiden elintarvikeraaka-aineiden tukkuhintojen nousu on hidastunut kuluvana vuonna, mutta hinnat ovat edelleenkin historiallisesti korkealla tasolla. Vuoden 2020 syyskuusta vuoden 2024 syyskuuhun raaka-aineiden tukkuhinta on noussut noin 30 prosenttia, kun samana aikana kuluttajahinnat ovat nousseet 18 prosenttia sekä ravintola- ja kahvilapalveluiden kuluttajahinta noin 21 prosenttia. Epäsuhta tukkuhintojen ja kuluttajahintojen kehityksen välillä ei ole voinut olla näkymättä yritysten kannattavuudessa. Lisäksi yleisen arvonlisäveron korotus syksyllä heikensi varsinkin anniskeluravintoloiden tilannetta. Ravintoloiden konkurssien määrä on siten ollut kuluvana vuonna selvästi keskimääräistä korkeammalla tasolla.

Ulkomaalaisten matkailijoiden yöpymismäärä on edelleen 14 prosenttia jäljessä vuoden 2019 tasosta.

Suomessa kirjattiin vuoden 2024 tammi-syyskuussa 17,6 miljoonaa rekisteröityä yöpymistä (-1,9 %), joista kotimaisia yöpymisiä oli 13 miljoonaa (-5,2 %) ja ulkomaalaisten yöpymisiä 4,6 miljoonaa (+8,7 %). Ulkomaiset yöpymiset kehittyivät hyvin edellisvuoteen nähden, mutta vuoden 2019 tasosta ollaan noin 14 prosenttia jäljessä. Venäläisten ja kiinalaisten matkailijoiden määrä oli ennen koronapandemiaa ja Venäjän hyökkäyssotaa niin suuri, että muista maista tulevien matkailijoiden määrän kasvu ei ole pystynyt korvaamaan sen romahdusta. Hyvässä kasvuvauhdissa on muun muassa Yhdysvalloista peräisin oleva matkailu. Kuluvan vuoden tammi-syyskuussa yhdysvaltalaismatkailijoiden yöpymisten määrä nousi 14 prosenttia edellisvuodesta ja peräti 35 prosenttia verrattuna vuoteen 2019. →

Yöpymiset majoitusliikkeissä

■ Kotimaiset
■ Ulkomaiset

Kotimaiset ja ulkomaiset yöpymiset majoitusliikkeissä, tammikuu–syyskuu 2019–2024.
Lähde: Tilastokeskus.

Matkailu toi Suomen talouteen 2,8 miljardin euron vientitulot vuoden 2024 tammi-syyskuussa. Summa oli lähes edellisvuoden tasolla, mutta kuitenkin noin 0,7 miljardia euroa vähemmän kuin vuonna 2019. Suomalaisten ulkomaanmatkailuun käyttämä rahamäärä eli matkailumenot nousivat 4,5 miljardiin euroon syyskuuhun mennessä. Siten matkustustaseen alijäämä oli kuluvan vuoden tammi-syyskuussa peräti 1,7 miljardia euroa.

2025 Ostovoiman kasvusta odotetaan valonpilkahdusta

58 prosenttia hotelleista ja kylpylöistä arvioi arvonlisäverokorotukset yhdeksi suurimmista uhkista liiketoiminnalleen.

EK:n vuoden 2024 lokakuussa toteuttaman Suhdannebarometrin mukaan matkailu- ja ravintola-alan suhdannetilanne pysyi alkusyksyllä vaimeana. Sen uskotaan jatkuvan keskimääräistä heikompana vielä talven aikana. 2024 lokakuussa näkymien saldoluku oli -18 (2024 heinäkuussa -19). Tiedustelun mukaan riittämätön kysyntä nähdään edelleen suurimpana myynnin kasvun esteenä.

Vuoden 2025 alussa voimaan tuleva arvonlisäveron korotus 10 prosentista 14 prosenttiin osuu laajalti alan toimijoihin. Majoitustoiminnan lisäksi muun muassa kylpylät, festivaalit, hiihtokeskukset, safariyritykset, keilahallit, huvi- ja teemapuistot, kongressit ja messut sekä maksulliset musiikkiesitykset ravintoloissa ovat veronkorotuksen kohderyhmänä. Tällaisen verokorotuksen vaikutukset ovat erittäin haitallisia tässä taloustilanteessa, kun yritysten ongelmana on erityisesti riittämätön kysyntä. MaRan marraskuisen jäsenkyselyn mukaan 58 prosenttia hotelleista ja kylpylöistä arvioi arvonlisäverokorotukset yhdeksi suurimmista uhkista omalle liiketoiminnalleen.

Yleisesti koko matkailu- ja ravintola-ala on kärsinyt Suomen talouden alavireestä. Keskimääräistä enemmän kulut ovat kohonneet asuntovelallisilla, kun lainojen korot ovat nousseet viitekorkojen mukana. Ostovoiman kasvua odotellessa kotitaloudet ovat joutuneet käyttämään säästöjään kulutuksen ylläpitämiseksi. Suomen ja sitä myöten myös alan näkymissä on kuitenkin näkyvissä valonpilkahduksia. Kotitalouksien heikko ostovoima on kääntymässä hitaaseen kasvuun, kun palikat ovat nousseet, hintojen nousu hidastunut ja korot kääntyivät laskuun vuoden 2024 kesäkuussa.

Vielä kuluvana vuonna Suomen talous (BKT:n määrä) laskee ennusteiden mukaan noin 0,3 prosenttia. Vuonna 2025 ollaan kuitenkin taas kasvu-uralla, sillä talouskasvun arvioidaan olevan sekä vuonna 2025 että 2026 noin puolitoista prosenttia.

Korkotason laskulla on iso vaikutus kulutuksen elpymiseen. Lasku vuoden 2023 noin neljästä prosentista noin 2–2,5 prosenttiin vuonna 2025 tarkoittaisi kotitalouksien korkomenojen pienenemistä yli 2 miljardia euroa vuositasolla. Se näkyisi vastaavan suuruisena kotitalouksien kulutusvaran kasvuna. On selvää, että kuluttajien ostovoiman vahvistuminen tuo positiivisen sysäyksen myös matkailu- ja ravintola-alalle. Osaksi kotimaisen kulutuksen elpymisen takia majoitus- ja ravitsemistoiminnan myynnin määrä kääntyyneen kuluvan vuoden noin 2,5 prosentin laskusta noin 2–2,5 prosentin kasvuun vuonna 2025.

LISÄTIETOJA

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

päällikö Ari Peltoniemi
puh. 044 750 4511

toimitusjohtaja Timo Lappi
puh. 040 734 5549

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, kongresseja, messuja ja tapahtuma-alan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluja tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 8 000 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.